

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Туризмознавство»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
кваліфікація: магістр з туризму і рекреації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Державного
університету «Житомирська
політехніка»
Голова Вченої ради

Віктор ЄВДОКИМОВ
(протокол від _ __ 2025 р.
№__)

Освітня програма вводиться в
дію
з 01 вересня 2025 р.

Ректор
_____ Віктор ЄВДОКИМО

В
(наказ від __ __ 2025 р.
№__)

Розробники програми:

1. **ЛЮБЧЕНКО Валентина Вікторівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Державного університету «Житомирська політехніка» **гарант освітньої програми**;

2. **ОЛІЙНИК Оксана Вікторівна**, доктор економічних наук, професор, перший проректор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Державного університету «Житомирська політехніка»;

3. **КЛИМЧУК Альона Олегівна**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Державного університету «Житомирська політехніка»;

4. **КАЛЕНСЬКА Віталіна Петрівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Державного університету «Житомирська політехніка»;

5. **ПЛИСАК Анастасія Сергіївна**, здобувачка вищої освіти, ОС «магістр»

6. **ПОНТКІВСЬКА Світлана Леонідівна**, випускниця другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 242 «Туризм», член циклової комісії «Технології і організації ресторанного та туристичного бізнесу» Житомирського торговельно-економічного фахового коледжу Київського національного торговельно-економічного університету, спеціаліст 1-ої категорії, викладач туристичних дисциплін

7. **ДЕХТЯРЕНКО Сергій Сергійович**, роботодавець, директор туристичної агенції «Патріот», м. Житомир

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **ВИННИЧЕНКО Ігор**, кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структура підрозділу	Державний університет «Житомирська політехніка», факультет бізнесу та сфери обслуговування кафедра туризмі та готельно-ресторанної справи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти магістр спеціальність «Туризм і рекреація» Кваліфікація – «магістр з туризму і рекреації»
Офіційна назва освітньої програми	«Туризмознавство»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, Обсяг програми: 1 рік 4 місяці навчання / 90 кредитів ЄТКС
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Туризмознавство» за спеціальністю» 242 «Туризм і рекреація» за другим (магістерським) рівнем освіти (№ 7252, строк дії до 26 вересня 2024 року)
Цикл /рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	На базі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська, англійська (окремі дисципліни)
Термін дії освітньої програми	Постійно
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ztu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка конкурентоспроможних, соціально мобільних, висококомпетентних, з поглибленим знанням професійної іноземної мови управлінців, які володіють знаннями та навичками з трансформації бізнесу в умовах невизначеності для здійснення ефективної економічної, організаційно-управлінської, проектної професійної діяльності у сфері рекреації і туризму на засадах збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність – 242 «Туризм і рекреація» Освітньо-професійна програма «Туризмознавство» Об'єкти вивчення та/або діяльності: - туризм як суспільний феномен і складна динамічна система, що включає об'єкти, явища, умови та процеси географічного, економічного, організаційно-правового, соціокультурного, екологічного, психологічного змісту, пов'язані з безпечним подорожуванням та обслуговуванням туристів; - туризм як сфера професійної діяльності суб'єктів

	індустрії туризму щодо організації та управління туристичним процесом на різних ієрархічних рівнях, забезпечення умов функціонування і розвитку туристичного ринку. Цілі навчання - набуття здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного та/або управлінського характеру у сфері туризму і рекреації. Теоретичний зміст предметної області: основні поняття, категорії, концепції, принципи, які визначають специфіку функціонування суб'єктів індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях територіального управління і туристичного бізнесу. Методи, методики та технології: просторово-часового, соціокультурологічного, екологічного, економікоматематичного, нефінансового аналізу, синтезу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології. Інструменти та обладнання: спеціалізоване програмне забезпечення, інтегровані бази даних, картографічні джерела; спеціалізовані навчальні лабораторії.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма орієнтована на формуванні та розвитку професійних компетентностей з туризмології (теорії і методології туризму), які володіють сучасними методами для успішного здійснення ефективної економічної, організаційно-управлінської, проектної професійної діяльності у сфері рекреації і туризму на засадах збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях. Ключові слова: туризмологія, туристичні дестинації, управління проектами в туризмі, управління якістю в туризмі, екскурсологія, цифровий маркетинг в дії, атрибуція пам'яток, природокористування в туризмі
Особливості програми	Програма орієнтована на глибоку соціально-економічну підготовку сучасних фахівців з туристичної сфери, ініціативних та спроможних до швидкої адаптації в бізнес-середовищі. Формує фахівців з новим способом мислення, здатних вирішувати конкретні проблеми і завдання професійної діяльності з урахуванням інтеграції України у європейський простір. Проходження виробничої (переддипломної) практики та стажування за кордоном з отриманням сертифікатів. Інтерактивні виїзні практичні заняття. Залучення закордонних науковців та практичних фахівців туристичного бізнесу до навчального

	процесу. Викладання окремих освітніх компонентів ОПП англійською мовою. Високий рівень дослідницької частини підготовки забезпечується потужною науковою бізнес-школою, розвиненою міжнародною співпрацею в науковій та освітній сферах, наявністю спеціалізованих лабораторій.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр з туризму по завершенню навчання за освітньо-професійною програмою здатний виконувати роботу в установах, закладах, підприємствах різних форм власності та їх об'єднаннях, в органах публічного управління туризмом різних рівнів, громадських туристичних організаціях та у ЗВО, які здійснюють підготовку фахівців для сфери туризму та рекреації, а також обіймати посади, зазначені національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (зі змінами та доповненнями) у таких підкласах: 2481.2 Туризмознавець 2481.2 Екскурсовознавець 2213.2 Фахівець з рекреації 2483.2 Фахівець із санаторно-курортної справи International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08): 242 Administration Professionals/242 фахівців з адміністрування. 243 Sales, Marketing and Public Relations Professionals/243 професіоналів з продажу, маркетингу та зв'язків з громадськістю.
Подальше навчання	Навчання за програмами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії), НРК України – 8 рівень, EQF- LLL - 8 рівень, підвищувати кваліфікацію та отримати додаткову післядипломну освіту, академічну мобільність.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться на засадах студентоцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання. Система організації навчання: кредитно-трансферна. Форми навчання: лекції, в т.ч. гостьові, практичні, семінарські заняття, самостійна робота, практика за фахом, підготовка магістерської кваліфікаційної роботи; участь у круглих столах, науково-практичних конференціях і семінарах. Дистанційне навчання в системі Moodle.
Оцінювання	Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти команд, звіти з практики. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів

	поточного контролю у системі ЄКТС. Атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність ставити та успішно вирішувати на достатньо професійному рівні науково-дослідницькі та практичні завдання у сфері туризму і рекреації, що передбачає застосування теорій і методів системи туризмознавчих наук, зокрема з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях туристичних дестинацій, а також узагальнювати досвід туристично-екскурсійної діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності. ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі. ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації. СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації. СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях. СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду. СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією. СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації. СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку СК8. Здатність сприяти відродженню та збереженню матеріальної і духовної спадщини українського народу

СК9. Здатність оцінювати територіально-рекреаційний потенціал ринку та попиту на екскурсійні послуги в туристичних дестинаціях.

7 - Результати навчання

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН7. Організувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

РН13. Проводити дослідницьку роботу з використанням сучасних методик атрибуції та експертизи пам'яток, зокрема розробляти наукові паспорти та експертні висновки на різноманітні об'єкти культурної спадщини.

РН14. Застосовувати сучасні теоретичні підходи до організації екскурсійного процесу, розробки та впровадження інноваційного екскурсійного продукту в туристичних дестинаціях, як важливої складової сфери туризму та рекреації.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

У реалізації даної освітньої програми залучено науково-педагогічних працівників, які усі мають наукові ступені, з них 3 докторів наук та 5 кандидатів наук.

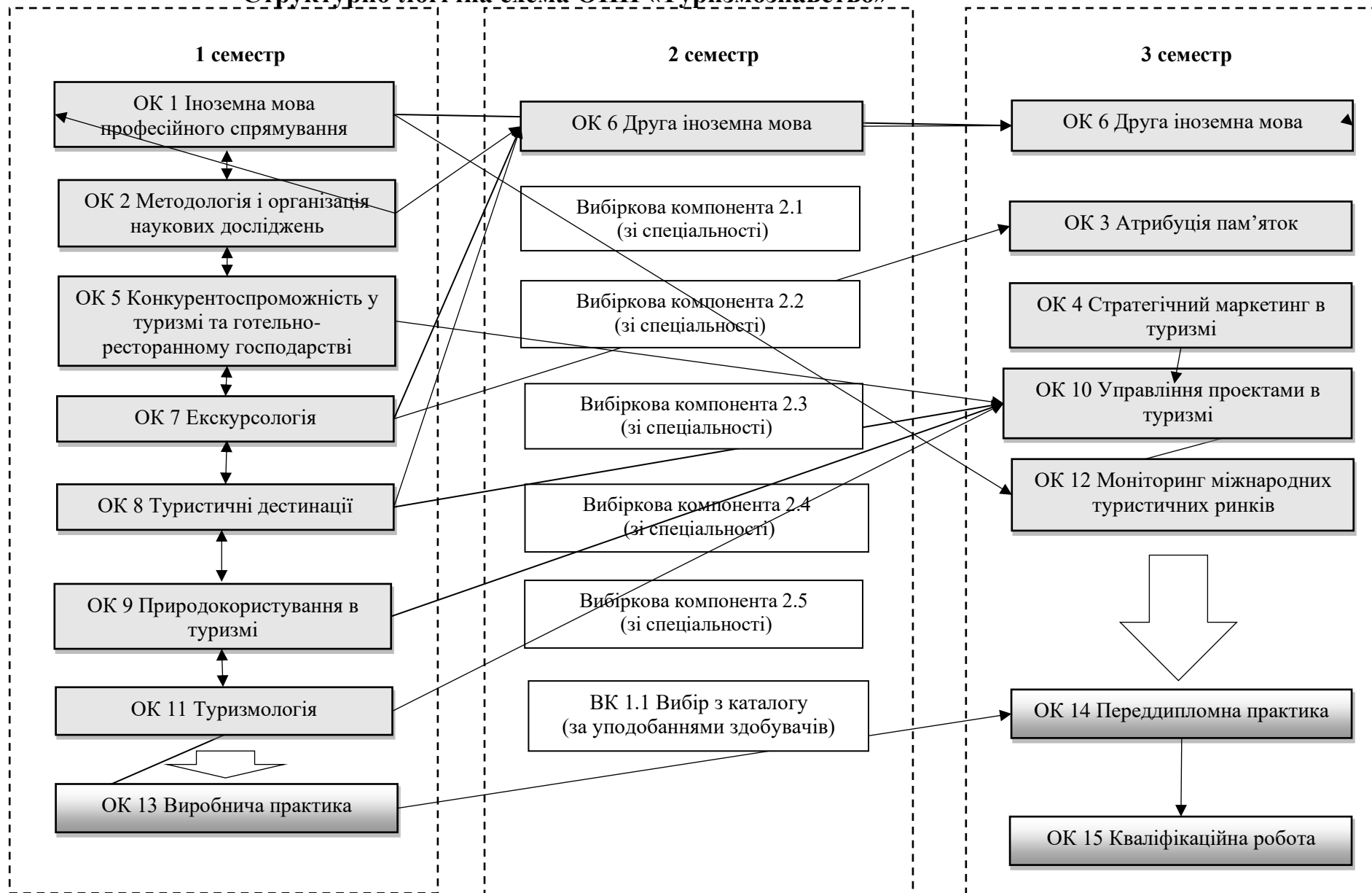
Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової програми, є штатними співробітниками університету, мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, пройшли підвищення кваліфікації упродовж останніх 5 років з метою удосконалення професійної майстерності викладання фахових дисциплін за спеціальністю

	242 «Туризм і рекреація». Кількісні показники та якісний склад науково-педагогічного персоналу свідчить про можливість ефективного забезпечення професійної підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Туризмознавство» зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» за другим (магістерським) рівнем.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми з підготовки фахівців зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність уможливується в рамках міжуніверситетських договорів з Поліським національним університетом, Національним університетом харчових технологій, Хмельницьким національним університетом, Запорізьким національним університетом, Національним університетом водного господарства та природокористування, Вінницьким торговельно-економічним інститутом КНТЕУ, Тернопільським національним технічним університетом ім. І. Пулюя, Уманським національним університетом садівництва, Полтавський університет економіки та торгівлі, та іншими ЗВО. До керівництва науковою роботою здобувачів можуть бути залучені провідні фахівців університетів України на умовах індивідуальних договорів. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх кількості.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Державним університетом «Житомирська політехніка» та зарубіжними закладами вищої освіти. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у проектах Темпус, у програмах академічної мобільності Еразмус Мундус та ін.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів за спеціальністю «Туризм і рекреація» можливе за умови дотримання вимог нормативно-правових документів, що регулюють порядок прийому на навчання за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація».

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Іноземна мова професійного спрямування	5	залік
ОК 2	Методологія і організація наукових досліджень	3	залік
ОК 3	Атрибуція пам'яток	3	екзамен
Всього		11	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору здобувачів вищої освіти загальної підготовки</i>			
ВК 1.1	Дисципліна вільного вибору № 1	4	залік
Всього		15	
2. ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Стратегічний маркетинг в туризмі	3	залік
ОК 5	Конкурентоспроможність в туризмі та готельно-ресторанному господарстві	3	залік
ОК 6	Друга іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 7	Екскурсологія	5	екзамен
ОК 8	Туристичні дестинації	5	екзамен
ОК 9	Природокористування в туризмі	3	екзамен
ОК 10	Управління проектами в туризмі	3	екзамен
ОК 11	Туризмологія	3	екзамен
ОК 12	Моніторинг міжнародних туристичних ринків	3	екзамен
Практична підготовка			
ОК 13	Виробнича практика	6	диф. залік
ОК 14	Переддипломна практика	6	диф. залік
ОК 15	Кваліфікаційна робота	9	публічний захист
Всього		55	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору здобувачів вищої освіти за спеціальністю</i>			
ВК 2.1	Дисципліна професійної підготовки № 1	4	залік
ВК 2.2	Дисципліна професійної підготовки № 2	4	залік
ВК 2.3	Дисципліна професійної підготовки № 3	4	залік
ВК 2.4	Дисципліна професійної підготовки № 4	4	залік
ВК 2.5	Дисципліна професійної підготовки № 5	4	залік
Всього		20	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Структурно-логічна схема ОПП «Туризмознавство»

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Поточна атестація студентів здійснюється у формі екзаменів, заліків.

Атестація випусників освітньо-професійної програми «Туризмознавство» за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи перед комісією, склад якої затверджується ректором університету. Захист проводиться у терміни, що передбачені навчальним планом, та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження освітнього ступеня «магістр» з присвоєнням кваліфікації: магістр з туризму і рекреації.

До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в галузі туризму, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Кваліфікаційна робота магістра – це самостійна індивідуальна робота з елементами дослідництва й інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках обов'язкових та вибіркового компонент освітньо-професійної програми підготовки магістра.

Результати атестації визначаються оцінками за національною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ЄКТС.

Атестація здійснюється відкрито і публічно. Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат.

Кваліфікаційна робота оприлюднюється у репозитарії закладу вищої освіти.

